

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 1

Ptuj, 2. januarja 1921

III. letnik

Stane:

Za celo leto K 40—
 za pol leta 20—
 za četrt leta 10—
 za 1 mesec 3:50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
 Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
 rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Našim naročnikom!

Novo leto se bliža, prosimo torej naše cenjene naročnike in inserente, blagovolite zaostalo naročnino in inerate pravočasno vposlati in naročitev obnoviti, da se dopošiljanje lista ne prekine, in da nam prihranite neljubo opominjanje in mnogo zamudnega dela!

Draginja vlada povsod, tudi pri tiskarskih potrebščinah. Pričakovali smo, da bo izginila. A cene rastejo od dne do dne.

Tiskarjem so se morale zvišati plače, barva in surovo olje i. t. d. se je podražilo.

Zato smo primorani z novim letom naročnino zvišati.

Naročnina znaša za celo leto 40 K, za pol leta 20 K, za četrt leta 10 K.

Upamo, da nam ostanejo vsi naši cenj. naročniki še tudi v naprej zvesti ter da nam bodo sedaj ob Novem letu pridobili tudi še novih naročnikov.

Upravnništvo „Ptujskega lista.“

Ob novem letu.

V tretjič začnemo v naši samostojnosti novo leto. Kakor pregleda skrben gospodar ob koncu leta svoje gospodarstvo, napravi račun čez preteklo leto in proračun za bodoče, tako bo dobro, da se tudi mi ozremo nekoliko po našem delu in uspehu v minulem letu in si načrtamo pot za novo leto.

Naša država Jugoslavija se je pred dobrima dvema letoma porodila, ne da bi bili mi pripravljeni nanjo. Niti Srbi, ki so že imeli malo svojo državo, niso pričakovali, da se takoj po svetovni vojni ustvari tolika Jugoslavija, še manj smo na to mislili drugi Jugoslovani. Razcepljeni smo bili na mnogo upravnih enot, ker Avstrija je krotila razne narode s tem, da jih je kolikor mogoče razcepila v male dele, ktere je drugega proti drugemu izigravala. Ta razcepljenost je prešla našim plemenom, zlasti pa še različnim našim voditeljem različnih strank v meso in kri. Ko smo prišli v našo samostojno državo, se nismo mogli otresti naše dedščine iz avstrijskega življenja. Preje smo se narodno vzdrževali, da smo se kolikor mogoče upirali osrednji vladi, ki nas je narodno in gmotno zatirala. V novi državi pa smo dobili sami vlado v roko. Dobili smo priliko, da sedaj s pozitivnim delom uresničimo nekdanje svoje zahteve. Ali težko se je čez noč premeniti, čez noč predrugačiti smer svojega delovanja. V nas je moč, sila in podjetnost, ali premalo izkušnje in premalo zrele razsodnosti in trdne volje imamo, da bi si določili jasen skupni smoter, za kterege edino bi z združenimi močmi delovali. Lahkomišljeno trošimo svoje moči, ko se pripravimo med sabo, pa ne pomislimo, da s tem ubi-

jamo le sami sebe. Take so v glavnem razmere, v katerih ustanavljamo svojo državo. Imamo sicer moč, ki se pošteno trudijo za skupni naš cilj, za edinstveno močno Jugoslavijo. Ali težko je njihovo delo ob toliki razdrapanosti naših političnih razmer.

Vendar pa se pri tem ne smemo udajati malodušnosti ali celo obupavati nad našo prihodnostjo. Narobe, zaupati moramo zdravi sili našega naroda. Vzdržal se je v težkih razmerah, ko so pa prenehale te razmere, naj bi ta narod ne bil zmožen samostojnega življenja?

Težke razmere, v katerih živimo, so nekeke porodne bolečine, ki se naravno pojavijo ob novih pojavih. Ali ob zdravem organizmu morajo take neprikladnosti prej ali slej izginiti. In naš narodni organizem je v svojem jedru zdrav, to je že nešteto krat pokazal, in ker je zdrav, bo prebolel tudi sedanje bolezenske kali.

Dasi po malem in polagoma, se naše politične, gospodarske in kulturne zadeve urejajo in spravljajo v enoten tir. Preteklo leto 1920 smo večino starega avstrijskega denarja zamenjali z novim. Kar ga je še preostalo, se misli zamenjati v začetku tega leta, tako da bomo imeli svoj enoten denar. Državne potrebščine so kakor v drugih državah, tako tudi pri nas velikanske. Breme, ki so se naložila prebivalstvu, so velika in vzbujajo nezadovoljstvo. Ali pomisliti moramo, da je naš proračun zgrajen na zdravi podlagi, kajti izdatki se hočejo kriti z dohodki, ne pa z novimi posojili, kar se dogaja po drugih državah. Ako pa se povzpne tako daleč, da bomo imeli toliko dohodkov, kolikor izdatkov je naše državno gospodarstvo na trdnih tleh. Omogočiti je le treba, da bodo najširši sloji našega prebivalstva tudi zmagovali naložena mu bremena. Z umno gospodarsko politiko se da to doseči.

Kulturno zблиžanje se nadaljuje. Hrvatje in Srbi so se itak že tudi preje dobro poznali, saj žive skupno v posameznih pokrajinah. Gre bolj za nas Slovence, ki smo bili preje politično in s tem več ali manj tudi kulturno ločeni od Hrvatov in Srbov. Mi se z vso vnemo uživljamo v nove kulturne razmere. Vnanje se vidi to že po tem, da se je l. 1920 združilo jugoslovansko učiteljstvo ljudskih in srednjih šol v enotni državni društvi. Pa tudi dijaštvo srednjih šol se hoče družiti, če ne drugači, vsaj v Ferijalnem Savezu. V medsebojnih osebnih stikih, ki jih doživljamo najlaže na potovanjih, se medsebojno najboljše spoznavamo in spoprijateljujemo. Tudi druga naša kulturna društva se skupno organizirajo. Omenimo le naša telovadna društva Sokole in Orle.

Največja razcepljenost se kaže pri naših političnih strankah, ki bi morale biti pravzaprav voditeljice našega javnega življenja. Ko l. 1918 ob razsulu Avstrije nismo vedeli, ne kod ne kam, so se vse tri naše stranke složno izrekle za novo državo. Ali sedaj so nekatere skoro že pozabile na one usodne trenutke. Hočejo razbiti, kar smo takrat dosegli, razbiti ne v narodovo korist, nego iz sebičnih strankarskih namenov. Dobro sicer vedo, da hočejo isto doseči tudi naši državni sovražniki, da je potemtakem njihovo poče-

njanje protidržavno, ali nekteri ljudje so že taki, da so jim osebne in strankarske koristi več nego narodne in državne. Upati pa smemo, da ostanejo taki strankarski razdiralci osamljeni, v manjšini, in da tudi v političnem življenju zmaga zdravi razum našega naroda. Naša konstituanta je vsaj pred Božičem pokazala, da hoče delati, ko se je uklonila prizadevanju demokratske stranke ter kljub protestu manjših razdiralnih strank izvolila svoje predsedništvo.

Iz vsega tega vidimo, da četudi polagoma, vendar le napreduje uredba naše države. Uverjeni smemo biti, da bo v naši državi zmagal boljši del našega troimenskega naroda in ustvaril trdne temelje, na katerih se bo mogla uspešno razvijati naša mlada Jugoslavija. S tem bo najboljše ovržena malodušnost vseh nezaupnežev in črnogledov, obenem pa tudi uničeni zlobni naklepi naših vnanjih in domačih sovražnikov, vnanjih in domačih grobokopov naše samostojnosti. Vsi pa, katerim je v resnici za našo zlato svobodo, naj se strejejo v močne vrste nesebičnih delavcev in bojevnikov za našo lastno mater Jugoslavijo. Vsa država sestoji iz posameznikov in kdor dela pošteno za se, dela tudi za državo, ktere ud je. V delu je rešitev! nam bodi geslo tudi v novem letu.

Gospodarstvo.

Davek od prometa vrednostnih papirjev se mora plačevati s taksnimi znamkami, ki so bile stavljen v promet 16. junija t. l., če obvezniki ali denarni zavodi nimajo specialnega pooblastila, da ta davek poravnajo na podlagi izvlečka iz knjig v gotovini.

Pomanjkanje denarja se je pokazalo v bankah in industrijskih podjetjih. Glavni vzrok tega je, ker so konsumenti omejili svoje potrebe na minimum in kupujejo le to, kar jim je neobhodno potrebno, ter čakajo, da se bodo cene znižale, ker vedno čitajo, da se je to zgodilo v Ameriki, Franciji itd. Če bo šlo tako naprej, bodo banke morale omejiti kredite in povišati procenete na uloge. Trgovci pa bodo imeli veliko škodo.

Izplačevanje starih kronskih terjatev. Likvidatorji Avstro-ogrške banke so sklenili, da banka ne sme več izplačevati starih kronskih terjatev ne v nežigosanih, ne v žigosanih bankovcih.

Prepovedana prodaja valut inozemcem. Finančni minister je izdal odredbo: Vsem osebam, tvrdkam in bankam, ki se bavijo z nakupom in prodajo valut, je prepovedano prodajati dolarje in druge zdrave valute inozemcem. Za kršenje te naredbe so določene stroge kazni.

Novega kovanega drobiža pe 5, 10 in 25 para pride v promet za 30 milijonov kron.

Plače učiteljstva meščanskih šol se bodo v celi kraljevini regulirale. Naredba izide te dni.

21.000 K carine je plačal neki ljubljanski trgovec za blaga, ki ga je za 6000 K kupil v Avstriji. Neverjetno, pa žal resnično.

Čitajte in razširjajte „Ptujski list.“